

Handläggare
Madeleine Hagerth
Telefon: 08-508 21 051**Till**
Älvsjö stadsdelsnämnd
2013-10-24

Remiss om departementspromemorian Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus KS 001-1428/2013

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Lars Arvidsson
StadsdelsdirektörGöran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat departementspromemorian *Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus* till bl.a. Älvsjö stadsdelsnämnd för yttrande. I promemorian föreslås ändring i lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197), att lagen om prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare (2010:538) samt lagen om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare (2009:657) upphör att gälla från 2014-07-01.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till intentionerna i departementspromemorian. Förvaltningen har dock en del synpunkter på förslaget som gäller etableringsinsatser beskrivs

under rubriken *Förvaltningens synpunkter och förslag*. När det gäller avveckling av sfi-bonus har förvaltningen inget att invända.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde barn, ungdom och vuxna. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2013-10-17.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat departementspromemorian till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden samt Rinkeby-Kista, Skärholmen och Älvsjö stadsdelsnämnder för yttrande senast 2013-10-25.

Departementspromemorian

Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare

Integrationspolitikens mål är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla, oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Målet ska främst uppnås genom generella insatser som når ut till hela befolkningen. De generella insatserna ska kompletteras med riktade åtgärder för att stödja och underlätta nyanländas etablering under de första åren i Sverige. I fokus står en snabb etablering på arbetsmarknaden.

I lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197) framgår att staten sedan 2010-12-01 har det samordnande ansvaret för introduktionen av flyktingar och andra skyddsbehövande samt deras anhöriga. Staten har också ansvaret för de nyanländas försörjning under introduktionstiden. Syftet har varit att få en snabbare etablering på arbetsmarknaden genom att ge Arbetsförmedlingen ansvaret för samordningen av insatserna.

Arbetsförmedlingen ska upprätta en etableringsplan med insatser för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering. Planen ska utformas tillsammans med den nyanlände och i samverkan med berörda kommuner,

myndigheter, företag och organisationer. Utgångspunkten ska vara utifrån en kartläggning av utbildningsbakgrund, arbetslivserfarenhet, behov av utbildning och andra insatser, familjesituation, hälsa och vad som är bäst för etablering i arbetslivet på längre sikt.

I etableringsplanen ska det framgå under vilken tid den gäller samt vilka aktiviteter med omfattning och längd som ingår. Planen får som längst avse 24 månader.

De aktiviteter som ska ingå i planen ska minst innehålla utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering samt det som underlättar och påskyndar etablering i arbetslivet. Det kan vara instegsjobb, validering och bedömning av utbildning och yrkeserfarenhet, yrkespraktik, provtjänstgöring, deltagande i arbetsmarknadspolitiska program, starta eget-aktiviteter, förvärvsarbete, kompletterande grundskole- och gymnasieutbildning, högskoleförberedande studier, rehabilitering, arbetssökande, hjälp av etableringslots, praktiskt basår eller arbetsträning.

Nyanlända som medverkar till upprättande av en etableringsplan och deltar i aktiviteterna har rätt till statlig etableringsersättning. Under vissa förutsättningar lämnas också bostadsersättning och etableringstillägg.

En nyanländ med en etableringsplan kan enligt dagens regler avvisa ett erbjudet arbete utan att det leder till några ekonomiska konsekvenser. Ett system motsvarande det som gäller för arbetssökande som uppbär arbetslöshetsersättning bör därför gälla. I arbetslöshetsförsäkringen gäller att en arbetssökande ska stängas av från rätt till ersättning om den arbetslöse utan godtagbart skäl avvisat ett erbjudet lämpligt arbete.

I promemorian föreslås att etableringsplanen ska upphöra att gälla när den nyanlände utan godtagbart skäl avvisar ett erbjudet lämpligt arbete om arbete eller arbetssökande är huvudsaklig aktivitet i etableringsplanen. När rätten till etableringsplan upphör har den nyanlände inte längre rätt till etableringsersättning, etableringstillägg eller bostadsersättning.

Syftet är att förutsättningarna ska öka för att fler nyanlända ska komma i arbete.

Kommuner, landsting och kommunalförbund får statlig ersättning för mottagande av och insatser för vissa nyanlända. Ersättningen lämnas för samma målgrupp som gäller för ovanstående lag men utan avgränsning för den nyanländes ålder.

Sfi-bonusen avvecklas

Målsättningen med Sfi-bonusen är att förkorta tiden i utbildning i svenska för invandrare (sfi) så att deltagarna snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Målgruppen för sfi-bonusen är vissa nyanlända invandrare, i huvudsak flyktingar och andra skyddsbehövande, deras anhöriga och personer som beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning. Personerna ska vara 18-65 år.

För att få sfi-bonus ska den studerande ha uppnått godkänt resultat på sin kurs inom 12 månader. Bonusen betalas ut i tre nivåer beroende på vilken kurs och studieväg som den studerande gått. Kommunen ansöker i efterhand från Statens skolverk om ersättning för utbetalda bonusbelopp och administrativa kostnader.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering har kommit fram till att som en följd av bonusen har 3 %, som annars inte hade gjort det, fullföljt sin sfi-kurs inom tidsgränsen för bonus. Denna begränsade effekt som verksamheten uppvisat ställs emot att staten utbetalat 61,5 mkr till kommunerna för 2012.

Promemorians förslag och konsekvenser för kommunerna

I promemorian föreslås

- ändring i lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197)
- att lagen om prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare (2010:538) upphör att gälla från 2014-07-01
- att lagen om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulansersättning inom utbildning i svenska för invandrare (2009:657) upphör att gälla från 2014-07-01.

Eftersom ett begränsat antal nyanlända bedöms avvisa ett erbjudande om lämpligt arbete, medför förslaget sammantaget inte några konsekvenser för kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd.

Kommunernas administrativa ansvar för hantering av sfi-bonus upphör.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till intentionerna i departementspromemorian *Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus*. Arbete är en viktig faktor för hur väl nyanlända ges möjlighet att integreras i det svenska samhället. Att redan under introduktionen ha fokus på integration på arbetsmarknaden utifrån den enskildes individuella resurser, svagheter och möjligheter är centralt.

I promemorian föreslås att etableringsplanen ska upphöra att gälla om den nyanlände utan godtagbart skäl tackar nej till ett erbjudet lämpligt arbete och om arbete eller arbetssökande är huvudsaklig aktivitet i etableringsplanen. Personen står då utan rätt till etableringsersättning, etableringstillägg eller bostadsersättning och kommer med största sannolikhet att behöva vända sig till kommunen för att ansöka om ekonomiskt bistånd.

Enligt den bedömning som departementet gjort har förslaget sammantaget inte några konsekvenser för kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd. Detta är dock inte möjligt att uttala sig om, då inga uppgifter finns om hur många som hittills tackat nej eller förväntas tacka nej till erbjudet arbete. Det går därför inte heller att uppskatta hur många som på grund av föreslagen förändring då skulle tacka nej till arbete. Förvaltningen menar att det således kan få ekonomiska konsekvenser för den berörda kommunen.

Förvaltningen anser att ett system motsvarande det som gäller för arbetssökande som uppbär arbetslöshetsersättning bör gälla även i detta fall. Detta skulle innebära att personen skulle ha rätt att åter erhålla etableringsersättning, etableringstillägg eller bostadsersättning efter en viss karenstid.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden
överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på
remissen.

Bilaga

Remissen